

MIELELLÄÄN LÄHTI VAARIVAINAA eläessään takamaahan luonnonihanoiksi tutkiskelemaan. Usein oli hänen polkupyöränsä nojallaan arpista petäjänrunkoa vasten Valkeajärvelle johtavan polun varressa. Vaari vaelsi kristityn nuhteettoman elämäntaipaleen. Teurastaja oli ammatiltaan. Saipa vielä kylänvanhimman tittelinkin, aikansa sitä jo haikailtuaan. Mukava, laatuunkäypä miehen miehenkõiriläs. Sikaa lahdatessaan kyhnytteli alkuunsa porsasta kuus'kolmeviitosen pistoolin piipulla niskasta ja jutteli sille mukavasti: Kohta poika helpottaa, ei kivistele enää. Pian pääset lähtemään, aina on vatsakin täynnä. Kohta poikaa helpottaa, P A N G !

Vaari ja sika ovat jo pitkään olleet täältä poissa. Ehkäpä enkelten taivaassa ovat taas tavanneet, vanhoja tietenkin muistelematta. Luonnonihanoudet ovat onneksi tallella, samoilla paikoillakin ovat. Ei tarvitse Lappiin asti lähteä. Pohjois-Hämeestä löytyvät nämä maisemat. Kristallin kirkkaat vedet piilottelevat kakkärämäntyjä kasvavien kallioiden kainaloissa. Lumpeenlehdet kelluvat kesäisen tuulenvireen niitä tuutiessa. Iltaisin auringon laskeutumisessa metsänrajaan siika poksauttelee järvenpintaa rikki tavoittellessaan vedenrajassa poukkoilevaa perhoa. Järven rannalta et löydä yhtään loma-asuntoa, vain pari harmaata maastoon sulautuvaa lautakojua on kalastajien tukikohtana.

Aurinkoisella Kalervolla on tapana kalastella tällä samaisella järvellä. Mikäpä siinä, takamaan kasvatteja kun on itsekin. Kirkasvetinen metsäjärvi oli jo pikkupoikana Kalervoa lumonnut. Entäs ne isot ahvenet, joita vapa luokalla ja siima soiden nousi kalliopaaden halkeamasta, paikasta

missä vesikin näytti värjäytyneen mustaksi. Olipa silloin pojan sydän takonut riemusta ja kotonakin silmäiltiin suopeasti nuorta kalamiestä ja ahven- saalista, vaikka kalastaja olikin palannut retkiltään iltamyöhäisellä. Ei ollut korvessa noihin aikoihin metsäautoteitä. Ani harvoin kohtasi erämaassa edes vastaantulijaa ja runsaasti eli metsänriistaa näillä sijoilla. Nykyisin vain kurjet elelevät entiseen tapaansa järveä kiertävillä laajoilla soilla. Kevätpuoleen aina saapuvat, ja kirolevat karkeäänisesti jäätynyttä suota. Rauhoittuvat, sitten kun järviä yhdistävät pikkupurot alkavat solista vapaina.

Kovin on oikullinen järvenhaltia, antaa saalista milloin antaa. Ahven, jos ei ole syöntipäällä, tökkii vain kuonollaan matoa edemmäksi. Ei tule kalan kalaa.

Useimmiten Kalervon löytää järvenselältä katiskoitaan kokemasta, hyväntuuliset kasvot rispaantuneen erähatun alta ylenpalttisesti tervehtien. Mikäpäsi siinä, tuttuja kun ollaan, -vieläpä sukulaisia. Alus, jolla mies vesiä kyntää on, veneen ja ruuhan välinen risteytys. Isokokoista sika-kottia muistuttava jolla-yksilö. Vanerista on rakennettu ja airot sitä liikuttaa. Varusteista löytyy kivääriöljypullokkin narulla paatinlaitaan sipaistuna. Pullosta tiputetaan öljyä airojen hankaimiin, etteivät soudettaessa kitisisi. Kalervo on vanhapoika eikä siedä minkäänlaista kitinää.

Tehtyään kaupat harrastajaystävälliseen hintaan isännöi Kalervo toista järven kalakämpistä. Harmaa lautakoppi on kallellaan saaren kupeessa, allaan rutistuneet tynnyripontoonit. Koko komeus on ankkuroituna rantakiviin. Mökin sisällä on peti, konduktöörinpöytä, iskukoukkuja, atrain, haavi ja pari verkkorisaa. Nokinen kattila vastaa mökin huoltopuolen haasteisiin. Nurkassa on etukenossa kököttävä keittolevyllä varustettu kamiina. Tulta viriteltäessä lykkää ruostunut kamiinantorvi alkuunsa sauhua sisälle, mutta vähän lämmitettyään alkaa vetää kunnolla. Tulen palaessa pitää kamiina talvipakkasenkin mökin ulkopuolella. Kämpän pihapiiri on saari -tai ei se oikeastaan saari ole. Onpahan vain pari ve-

destä kohoavaa nyppylää, jokunen kitukasvuinen mänty ja aluskasvillisuutena variksenmarja varvikkoa ja suopursuja. Välimaaston on karhunsammal vallannut ja muutama käper-
tynyt muuraimenlehti pilkistelee sieltä täältä. Löytyy kovaa-
kin maata. Rantakalliota on pirtinpöydän levyinen suikale ja
siitä onkin tukeva rantautua mökkerölle. Ulkorakennuksia
ei ole. Hädän yllättäessä on ajankohtainen tilaisuus tutustua
riukukäymälään. Se löytyy hajuhavaintojen perusteella saa-
ren takapäiväiseltä laidalta. Reippaasti vaan riu´ulle, vaikka
on sekin edelleen rohkean kirjoissa, joka housuihinsa uskal-
taa...

Hyllyvän pihapolun varressa on aluksen hylky. Puoli-
kas yks´puisesta ruuhesta. Kalervo on sen hinannut jostain
soistuneesta ojansuusta. Hänelle se muistuttaa järven kuo-
lemattomuutta ja ajallisen tavaran katoavaisuutta. Kalama-
jan rakensi aikanaan eräs vanha erämies, järven lumoihin
joutunut vaeltaja. Samosi aina tänne kun vain pääsi toimil-
taan tulemaan. Mikäpä oli ollessa, ihmisiltä salattuja asioita
kun erämaan hiljaisuus oli täynnänsä. Hyvä oli mietiskellä.
Luonnon aapisessa ei ole numeroituja sivuja. On omaksut-
tava asioita välilehdiltä. Ei ole alkua ja loppuakaan ei löydy.
Luontoäitiä kannattaa kuunnella, eikä silti tarvitse olla asi-
oista samaa mieltä. Voihan niitä ajatuksissaan väärinkin tul-
kita, aikanaan selkiytyvät. Ihminen on eto hotkimaan asiat ja
liian äkkiä yrittämään saada ratkaisut pulmiinsa.

Väittelee itsensä kanssa, erehtyy, yrittää uudestaan. Erehty-
tyy taas ja viimein luulee jotakin tietävänsä.

Muutamia vuosia sitten uhkasi järvi-idylliä katastrofi.
Metsäyhtiön herrat meinasivat kaavoittaa alueelle parisen-
kymmentä loma-asuntotonttia. Mökkejä ihmisten iloksi ja
vapaa-ajan vietteeksi – muutamille. Asiasta nousi aikamoi-
nen poru ja metsäyhtiön herrat joutuivat ottamaan pakkia.
Hautasivat viimein hankkeensa vähin äänin, mutta ennen
kuin luovuttivat kävivät vielä järvellä. Soutelivat sitä ristiin
rastiin. Kummastelivat. Sen veroista eivät olleet nähneet ja

paljon olivat kulkeneet. Pois lähteissään oli metsäherroista korkein hoksannut rantavarvikossa ihmispaskaläjän sekä pyyhintäpaperia ympärillä. Osaavat ne täälläkin luontoa roskata. Mitäs paperia tämä oikein on? Jaa, sehän on meidän yhtiön paperia. No, paperi on ainakin hyvää.

Musta Saabi poistui herroineen Helsinkiin. Järven koskematon neitseellisyys säilyi ja jokamiehen oikeus kukoisti jälleen.

Kalervo istuskeli mökkinsä ainoalla kynnyksellä ja roikkuteli paljaita jalkojaan ilmassa. Oli jo pitkään istuskellut jotakin mies mietiskeli. Kalervo oli päässyt maailmankaikkeuden tutkimuksissaan seuraavaan yhtälöön. Aurinko oli elämän luoja ja kaiken olemassa olevan hallitsija. Mitään sen kummempaa jumalaa ei ole olemassakaan, ei sitten missään. Pienenä ihmistaimena oli pojankossin maailma ollut väärällään selvittämättömiä ihmeitä -kuten kuin tuo Isä-Niilon taskukello. Kerrassaan ihmeellinen vekotin. Joskus oli poika saanut pitää taskunaurista kädessään ja kuunnella sen viekasta tikitystä. Tikittämällä kulkevaa aikaa seurasi erilaisten kiltojen ja käskyjen tulva. Niitä oli toteltava, sillä muutoin Taivaan Isä suuttuisi ja heittäisi kuuman kiven Kalervon päälle, mutta tuli niitä rikottua. Monta kertaa kulki poika peloissaan, niska kyyryssä ja vartosi kiven putoamista. Lieneekö nähnyt sittenkään Taivaan-Taatto sinne pimeään riihen nurkkaan, missä naapurin Juhenin kanssa Jymy-sätkät poltettiin. Ei kuulunut kivisadetta ja pelko unohtui. Tästä päätteli poika asian oikean laidan. Isot pelottelevat pienempiään. Voivat sitten keksimillään säännöillä paimentaa ja hallita herkempiuskoisia lapsia. Ovelia olivat, aikuiset. Taivaan-Isäkin oli keksitty henki, joka palveli viisaiden asiaa. Ilmainenkin se vielä oli. Ei edes palkkaa tarvinnut maksaa. Vartuttuaan nuorukaiseksi hän näki ympärillään isojakin väärintekoja ja pahuutta. Jos Jumala olisi ollut olemassa, olisi hän viipymättä asioihin puuttunut ja paha olisi heti saanut palkkansa. Kun mitään ei tapahtunut, kääntyi Kalervon

mieli vaivihkaa lämpöä luovuttavan auringon puoleen. Se nousi idästä ja tehtyään majesteettillisen kierroksensa laski länteen.

Tänään soudettiin kuin sattumoisin pikkusaaren kupeelle ahvenia narraamaan. Kumpikin omalla aluksella meloskellen. Aurinko paistoi miltei pilvettömältä taivaalta. Kala söi laiskasti, oli liian tyyni sää. Aurinkopoika puhkesi puhumaan jollansa tuhdolta: Kasvit, eläinkunta ja ihmiset elävät vain auringon olemassaolosta johtuen. Etpä voine tätä tosiasiata kieltää? Kaikki muu on ihmisten keksimää hölynpölyä. Paljon on kehitelty sääntöjä kansalaisten hallitsemiseksi ja erilaisten pakotteiden sallimiseksi muka laillisina toimenpiteinä. Poliitikka täällä myllää ja velloo siihen asti, kunnes paskaämpärin sanko katkeaa. Tästä nykymenosta aurinko ei tykkää. Se ei ole mikään tunteeton hehkuva möhkäle. Järki sillä on takana. Ajatuksella se tätä litosfääriä luotsaa ajasta toiseen. Jos päivänkin huilaisi, loppuisi samanaikaisesti elämä. Kaikki tyyni palelluttaisiin.

No, mites se tuonpuoleinen elämä, taidatkos siitä jotakin tietää? Heitän kysymykseni ja olen henkeä täynnä kuin Hakalan kaljasaavi.

Henki jättäessään ihmisen tomumajan ei katoa mihinkään. Aurinko määrää sen siirrettäväksi seuraavaan muotoonsa. Minkä milloinkin hyväksi näkee. Elämässä tehdyt teot ratkaisevat. Ne ovat mittapuuna seuraavaa elämänmuotoa ratkaistaessa. Henkeä kierrätetään muodosta toiseen. Voi ihminen olla välillä eläinkin ja päinvastoin. Aikaa auringolla on valovuosituhansia pyöriteltävänään. Sitten kun punnukset alkavat keikkumaan tasassa, niin hyvien kuin pahojenkin tekosten suhteen, sulautuu tasapainon saavuttanut osaksi auringon hallintokeskusta ja saa olla päättämässä muiden elollisten kohtaloiden vaelluksesta. Monet tossut ihminen täällä ollessaan ostaa ja kuluttaa. Muistaa ainoastaan tämän elämänsä kenkäostoksia, mutta aurinko on luonut elämänohjeet, käskyjen kaltaiset.

Hyvä että on. Muutoinhan me vielä syötäisiin toisiamme. Petoja kun ollaan.

Sanon jotakin sanoakseni.

No, entäs paholainen, onkos sitä?

Pistän väliin uuden kysymyksen.

Juu, se on olemassa. Kukapa muu niitä ansoja asettelisi ihmisten poluille. On niitä monenlaisia ansoja vanhalla veijarilla. Kaksi pahinta ovat sukupuolivietti ja viina. Viinaksi luettakoon myös huumeet. Tosin tullilaitos lukee säädöksiä eräissä tapauksissa päinvastoin. Näistä asioista laulavat luterilaisetkin virtensä säkeessä ”lannista viekkahat vehkehet sen”. Pelloissaan veisaavatkin ihan sydämen pohjasta. Omaisuusrikokset ovat vallan eri asia. Valtaosa ihmisistä luulee omistavansa maata, vielä vähemmän älyä saaneet vettäkin. Asetellaan rajapyykkejä, joita sitten esivaltaa ottaa suojellakseen. Ahdasmielistä ahneutta tämä yksityisomistaminen palvelee. Kaikki mitä maapallolla on kuuluu lyhentämättömästi auringolle. Tarkoitus on, että yhteisesti sen suomia anteja hyödynnettäisiin. Jaettaisiin tarpeiden mukaisesti, tietenkin noudattaen niukkuuden lakeja. Nykyiset järjestelmät niin idässä kuin lännessäkin ovat luomakuntaa vahingoittavia ja aurinkoa loukkaavia. Paljon on keinottelijoita. Tuottava, reilu työ pitäisi nostaa jälleen kunniaan. Ihmiset pitäisi saada pikimmiten käsittämään, että aika alkaa olla loppuillaan. Ämpärin sanko on särössä. Aurinko alkaa tyystin kyllästyä. On otettava vaari sen säännöistä, silloin saamme elää täällä rauhassa. Kaikkien on löydettävä yhteinen nimittäjä: Aurinko!

Mies muuttaa vähän asentoaan ja jatkaa taas samassa.

Minä kun näistä asioista näinkin paljon tiedän, voisin ryhtyä auringolle ylipapiksi. Tietenkin naisten joukosta saisin valita kenet kelpuuttaisin papittarekseni, uskoon ja säätyyn katsomatta. Edustava sen olla pitäisi, isotissinen, vaaleahiuksinen ja heikeä kuin Uurian vaimo. Palkakseni riittäisi tuollainen maltillisesti kuoppakorotettu ministeritason kuu-

kausipalkka kulukorvauksineen. Muut etuudet kuuluisi saada ilmaiseksi viran puolesta. Etenkin vapaat edustusjuomat olisivat mahtava vetonaula syntisiä käännyttäessä. Alkon kanssa voisin solmia erillissopimuksen. Kaiken synnin ja turmeluksen kitkisin pikkuhiljaa, niin nyhtäisin kuin kasteheinän juurineen. Röyh. Pakana kun pakkaakin janottamaan. Eikä tässä muuta kuin vettä, millä janoaan sammuttaa.

Kalervo koppaa venhosta puhdasetikettisen, tyhjän vodkapullon ja upottaa sen veteen. Juotuaan, hän jatkaa suupielään pyyhkien:

Jokin aikaa sitten, kun tätä ylipapiksi ryhtymistä ajatelin, vastustin sitä ensiksi jyrkästi. Nyt kun olen asioita tarkemmin harkinnut, voinen kuitenkin uhrautua ja ottaa viran vastaan. Kaikkihan tietenkkin riippuu siitä, löytyykö asialle todellisia puuhamiehiä ja kannattajia. Ne joille on istutettu hengentuli sydämiin, ovat tervetulleita. Minut löytää täältä järveltä sunnuntaisin auringon paistaessa. Valtakuntaan on pikaisesti saatava aurinkoseurakunta ja kaikenlainen muu seuratoiminta sitten alkaakin itsestään hiipumaan. Verot, kirkollisveronkin, alentaisin heti.

Tämän sanottuaan mies täyttää pullonsa uudelleen ja särpii vettä janoonsa. Käytän tilaisuutta hyväkseni ja vaihdan keskustelunaihetta.

Paholaisenkos asialla sitten ovat naiset ja rakkaus? Mitäs siihen sanot, häh?

Ei ne naiset alun perin, mutta tasa-arvon ja työpaikkojen myötä ovat siirtymässä vallan väärille poluille. Rakkautta ei ole. Ei nyt eikä aikaisemminkaan. Se on sellaista sanaleikkiä sitä hyh- hyh- hyytä varten. Nainen on luotu synnyttäjäksi. Emoksi, joka kaipaa ympärilleen turvallisuutta. Tämän luomiseksi alkaa hän pikkuhiljaa määrätä ensiksi pienemmistä asioissa, sitten vain isommista ja isommista. Kohdatessaan vastustusta muuttuvat sitten nalkuttaviksi jalopeuroiksi. Naisilta on otettava heti luulot pois kurilla ja ruoskaa ei säästämän pidä. Useimmiten tilanne on jo luisu-